

KENEDLI Tamás

A BUDAPESTI RENDÉSZETI SZAKKÖZÉPISKOLA ÉS A RENDŐR TISZTHELYETTES-KÉPZÉS TÖRTÉNETE¹ (II. RÉSZ)²

HISTORY OF THE POLICE TRAINING SCHOOL OF BUDAPEST AND TRAINING ACTIVITY FOR POLICE SERGANTS II.

A téma iránt érdeklődő olvasó a címben leírtaknak megfelelően megismerkedhet a magyarországi rendőrtiszthelyettes-képzés 1947–2004 éveket felölelő történetével. Bemutatjuk a tiszthelyettes-képzés fejlődésének főbb állomásait és intézményeit, hogyan jutott el a tiszthelyettes-oktatás a „rendőri tanosztályok” rendszerétől a jóval nívósabb „rendészeti szakközépiskolai” képzésekig. Megismerkedhetünk az egyes iskolák működését és fejlődését befolyásoló szűkebb belügyi és tágabb társadalmi-, politikai környezettel. Mindezek mellett átfogóbb ismereteket szerezhetünk az egyes történelmi korszakokhoz fűződő rendőrképzési formák felépítéséről, betöltött funkciójáról. Részletesebben áttekintjük a Budapesti Rendészeti Szakközépiskola képzési rendszerét, az azt befolyásoló jogi környezetet, az iskolával szemben támasztott rendőrszakmai elvárásokat. Végigkövetve az iskola fejlődését megismerhetjük a véghezvitt modernizációs folyamatokat, képet kaphatunk az oktatás sokszínűségéről, összetettségéről és szerteágazó mivoltáról.

All the highly appreciated readers may gain an insight into the history of the Hungarian police training activity delivered between the period of 1947 and 2004. The article gives a detailed picture about the evolution of the training practice, the main organizations as well as how this activity has been developed from the system of “simple police classes” until its really high standard. One can get basic information about the certain political and social background influenced the development of the system. Meanwhile, one can have a comprehensive overview about the era is relevant to the issue of way of teaching. The author details the educational system of the Police Training School of Budapest from many point of view such as its regulations, conditions and professional requirements. One can also get to know the most important initiatives for the modernization of the training work of the school and multicoloured and complex nature of its multiple functions.

BUDAPESTI RENDÉSZETI SZAKKÖZÉPISKOLA (1999-2004)

A meglévő rendőr tanintézetek a határőr iskolákkal (Adyliget, Sopron, Körmend) egyetemben 1999-ben integrálódtak a Belügyminisztérium szervezetébe, és 1999 augusztusában „Rendészeti Szakközépiskola” néven a korábban szélesebb feladatrendszerrel újjáalakultak. Ezt követően a tanintézetek megkezdték képzési rendszerük átalakítását, a vegyes képzések (rendőr illetve határőr szakok) bevezetését. A határőr iskolák részéről Sopronban és Adyligeten, a rendőrképző intézmények esetében pedig Miskolcon szervezték meg a vegyes képzéseket. Ez alól a budapesti, csopaki és szegedi iskolák kivételt képeztek, itt továbbra is kizárólag rendőrképzés folyt. A körmenyi határőr iskolában csak a későbbiekben kezdődött ilyen jellegű oktatás. A tanintézetek Belügyminisztériumon belüli összevonása nem váltott ki kölcsönösen előnyös hatást a szakiskolák számára. Míg a határőr iskolákat képzésük bővítése által megmentette a felszámolástól, a rendőrképzésben érdekelt tanintézetektől elvonta az alapfeladatok bizonyos részét. A tanulók létszámának megoszlása csökkentette a kizárólag rendőrképzéssel foglalkozó tanintézmények monopóliumát, hátrányosan befolyásolta a rendőr szakiskolák jövőjét.

¹ A 2004 évben megszüntetett Budapesti Rendészeti Szakközépiskola emlékére.

² A cikk első része a Hadtudományi Szemle 2008. I. évf. 3. számában jelent meg

Változtak a szakközépiskolai képzést irányító belügyminisztériumi jogszabályok, belső rendelkezések. Az iskolák által szakközépiskolai képzésre felvett tanulók csak a kétéves szakképzés eredményes befejezését követően kerültek hivatásos állományba. A képzés kiegyensúlyozottá vált, mivel megszűnt a tanulók közterületi szolgálatba vezénylésének jogszabályi lehetősége.

Az elmúlt időszak tapasztalataira alapozva széles körű szakmai vitákat követően 2000-ben jóváhagyták a rendészeti szakközépiskolákban folytatott „rendőr” és „határrendész” szakirányú képzések „Központi Program”-ját, mely a középfokú rendészeti szakképzések azonos filozófiáját, követelményeit, szakmai tartalmát és az átjárhatóságot biztosította, garantálta az egységes elvek alapján megvalósuló középfokú szakképzést.

A rendőrség igényeinek megfelelően 2001 novemberében jóváhagyták a más rendvédelmi szervektől átvett hivatásos, illetve a Belügyminisztérium köztisztviselői, közalkalmazotti állományában lévők rendőrszakmai felkészítését iskolarendszeren kívüli formában biztosító rendészeti szakközépiskolai képzés „Központi Programját”.

Az iskolarendszerű és az iskolarendszeren kívüli rendészeti szakközépiskolai képzés az Országos Képzési Jegyzékben (továbbiakban: OKJ) meghatározott 5361 FEOR számú „rendőr” szakképesítés szakmai és vizsgáztatási követelményeinek megfelelően a felnőttoktatás nevelési és oktatási sajátosságainak figyelembevételével szerveződött. A szakképzés alapvetően a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény, a szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény és a vonatkozó végrehajtási rendeletei, a rendőr szakképesítés szakmai és vizsgáztatási követelményeiről szóló 38/1997. (VI. 27.) BM rendelet, valamint a 30/1999. (VIII. 24.) BM-OM együttes rendelet, illetve a „Központi Program”-ok és a szakközépiskolák „Pedagógiai Programja-inak” rendelkezései alapján került lebonyolításra.

Az iskola képzési feladatai voltak:

1. Szakmai alapképzés:

- iskolarendszerű képzés (normál és keresztévfolyam, átképző tagozat),
- iskolarendszeren kívüli képzés.

Szakmai alapképzések létszámadatai (végzett tanuló):

Képzési forma	Tanévek						Összes
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Szakközépiskolai alapképzés ³	331	323	332	363	413	489	1838

(Forrás: A Budapesti Rendészeti Szakközépiskola tanügyi dokumentumai)

2. Szakmai továbbképzés:

- szaktanfolyami képzés,
- céltanfolyami képzés,
- szakvizsgára történő felkészítés.

Szakmai továbbképzések létszámadatai (végzett tanuló):

Képzés	Év								
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Össz.	
9/1997. BM rendelet alapján szervezett szaktanfolyam	Járőrvezető	96	228	196	157	30	74	-	781
	Közzet megbízott	67	100	88	47	26	75	127	530
	Bűnügyi nyomozó	47	54	42	60	28	27	28	286
	Bűnügyi vizsgáló	43	36	22	43	23	13	14	194
	Balesethelyszínelő, -vizsgáló	-	85	-	-	-	-	-	85
Köztársasági Őrezred speciális szaktanfolyam	Védelmi-biztonsági	-	25	100	23	23	34	50	255
	Objektumőri	-	50	25	112	142	34	15	378

³ 2001 évtől az iskolarendszeren kívüli, 2002 évtől a keresztévfolyam létszámával egészül ki.

Egyéb szaktanfolyamok	EU kapcsolattartó	-	288	-	-	-	-	-	288
	Katonai baleseti helyszínelő	-	-	-	52	-	43	-	95
	Gyakorlati oktató (mentor)	582	608	924	626	514	806	-	4060
	Tanulmányi segítő (tutor)	-	-	-	23	-	-	-	23
Céltanfolyam	Szakvizsgára felkészítés	-	-	-	-	105	174	-	279
	Titkos információgyűjtő ⁴	-	-	-	-	98	23	-	121
Mindösszesen		835	1474	1397	1143	989	1303	234	7375

(Forrás: A Budapesti Rendészeti Szakközépiskola tanügyi dokumentumai)

A szakmai alapképzés feladata a középfokú szakmai képzettséget igénylő hivatásos tiszthelyettesi állomány folyamatos utánpótlásának biztosítása, az első beosztásra történő jogi, szakmai, fizikai, pszichológiai felkészítés volt. Feladatait a közoktatásra illetve a szakképzésre vonatkozó jogszabályokon túl a Belügyminisztérium rendvédelmi szerveinek tevékenységét meghatározó, illetve hivatásos állományára vonatkozó jogszabályok és belső rendelkezések, szakmai elvárások és igények figyelembevételével teljesítette. Ezt egészítette ki a Központi (Szakmai) Program, a tanintézet hatályos Pedagógiai Programjai, valamint az iskolarendszerű képzésben az „ösztöndíjas szerződés”, iskolarendszeren kívüli képzésben a „képzési szerződés” előírásai. A szakmai továbbképzési feladatot egyrészt a rendőrszakmai alapképzésre (rendészeti szakközépiskolai végzettség) épülő szaktanfolyamok keretében a speciális vagy magasabb tiszthelyettesi beosztásokra történő komplex oktatás képezte. Másrészt a különböző jogi és szakmai, illetve komplex céltanfolyamok keretében új ismeretek, gyakorlatok, készségek kialakítása, különböző szakvizsgákra történő felkészítés jelentette. A szakvizsgára történő felkészítés a korábbi szakmai és jogi ismeretekre, valamint a jelentkezők egyéni tanulására alapozva eredményes vizsgát követően lehetővé tette magasabb beosztásokba történő kinevezést.

A szakközépiskolai képzés komplex folyamattá vált, tartalma összetett, céljai széleskörűek, melyek a középiskolában elsajátított általános műveltség tartalomra épültek.

A szakközépiskolai rendőr alap- és továbbképzések általános céljai voltak:

- a multikulturális társadalomban végzett rendvédelmi tevékenység alapjainak megismerése, a kisebbségek és a másság iránti tolerancia, az emberi jogok feltétlen védelmének és tiszteletének elsajátítása;
- az aktív, problémaorientált, lakosságközeli egyenruhás közterületi szolgálatra és rendőri magatartásra történő széleskörű jogi, szakmai, társadalmi és kommunikációs elméleti és gyakorlati felkészítés;
- különböző szituációkban és konfliktushelyzetekben a jogszerű, szakszerű és eredményes, differenciált rendőri intézkedési készségek kialakítása, a kulturált rendőri magatartás és viselkedés elsajátítása;
- fizikai-pszichikai és taktikai felkészítés az agresszív közterületi bűnözés elleni hatékony és eredményes fellépésre, a váratlan helyzetekben is azonnali beavatkozási — intézkedési — készségre, az indokolt és szükséges legitim kényszer alkalmazására;
- önállóan gondolkodó és cselekvő, pozitív társadalmi és szakmai attitűdökkel, ismeretekkel bíró, öntudatos, fegyelmezett, erkölcsileg feddhetetlen rendőrök – professzionális szakemberek – felkészítése.

A Budapesti Rendészeti Szakközépiskola által kialakított szakmai-pedagógiai (képzési) filozófia szerint a rendőri munka megtanulható szakma (hivatás), melynek jól körülhatárolható kritériumai, jogi, szakmai, erkölcsi és magatartásbeli, valamint társadalmi tartalma és követelményei vannak. Ennek szellemében az iskola címerében is szereplő „Arte et marte” („Ésszel és erővel”) jelmondat a szakközépiskola szakmai-pedagógiai (képzési) filozófiáját fogalmazta meg.

A képzés során a tanulók széleskörű jogi és rendőrszakmai, valamint társadalmi-kommunikációs, informatikai és számítástechnikai, idegen nyelvi ismereteket szereztek. Elsajátították a rendőri feladatok jogszerű, szakszerű és eredményes végrehajtásához elengedhetetlenül szükséges elméleti tudást, gyakorlati jártasságokat és készségeket, magatartási és viselkedési formákat, etikai normákat.

⁴ Phare Twinning projekt alapján 2001.

1. számú kép: A Budapesti Rendészeti Szakközépiskola logója

A 2000-ben kiadott „Központi Program” biztosította a lehetőséget a rendőrség szakmai igényeihez, elvárásaihoz és az iskola lehetőségeihez való „rugalmas” alkalmazkodásra, az ismeretek körének bővítésére. A képzés komplex rendszerében a jogi és szakmai képzés, a társadalmi és kommunikációs képzés, valamint a személyiségformáló képzés (erkölcsi; magatartásbeli; fizikai; pszichikai) elválaszthatatlan egységet képeztek. Mivel a rendvédelmi szervek, ezen belül a rendőrség a társadalmi rend, a közbiztonság fenntartásában és a bűnüldözésen keresztül a jogszabályokban meghatározott sajátos feladatait teljesítésével járul hozzá az emberi jogok védelméhez, az állampolgárok biztonságának szavatolásához, a képzés során kiemelt *figyelmet kapott az emberi és kisebbségi jogok oktatása*. Tekintettel a rendőr alapképzés általános képzési céljaira, a tanulók elsajátíthatták mindazon büntetőeljárás jogi, kriminológiai és kriminalisztikai ismeretek körét, melyek rendőri feladataik eredményes teljesítéséhez elengedhetetlenül szükségesek voltak. *Részletesen megismerhették a kriminológia alapjait, a rendőrség bűnügyi szolgálatának működését és feladatait, a bűnüldözés nemzetközi — főleg az Európai Unióval történő — együttműködési aspektusait.* Tételesen tanulták *a büntetőeljárás-jog általános és speciális rendelkezéseit, a büntetőeljárás-jogi kényszerintézkedéseket és a büntetőeljárás lefolytatását.* A növendékek mind elméletben, mind a gyakorlatban *situációs gyakorlatok során elsajátíthatták a krimináltechnikai, krimináltaktikai és a kriminálmethodikai alapismereteket, képessé váltak a közrendvédelmi szolgálat hatáskörébe tartozó egyszerűbb jogi megítélésű bűnügyek nyomozására, vizsgálatára.* A rendőri tevékenység minden aspektusában kötődik, kapcsolódik a társadalomhoz, ezért elengedhetetlen volt, hogy a tanulók ezen a területen is ismereteket szerezzenek. Erre nyílt lehetőség a *társadalmi ismeretek tantárgycsoporton* belül.

A felkészítést nagyban segítette a Budapesti Rendészeti Szakközépiskolában kidolgozott és 1997-től alkalmazott *integrált tréning*. Ez egy olyan komplex oktatási módszer, melynek keretében lehetőség van a nyílt megjelenésű intézkedési magatartásformák védett környezetben és oktatók által felügyelt, szabályozott begyakorlására.

2. számú kép: Szituációs utca

A végrehajtott szituációs gyakorlatok (szerepjátékok) lehetőséget biztosítottak a különböző rendőri intézkedések, eljárások, szimulált valóság közeli környezetben, erős oktatói kontroll mellett történő begyakorlására, a konfliktushelyzetek erőszakmentes megoldásának elsajátítására.

A szakképzés elválaszthatatlan részét képezte az első és a második tanévben több alkalommal valamint különböző szakterületeken teljesített szakmai gyakorlat (gyakorlati képzés), továbbá az iskolai belszolgálatok. A rendőrség területi és helyi szerveinél történő szakmai gyakorlat célja a tanintézeti képzés során elsajátított elméleti és gyakorlati ismeretek megszilárdítása, elmélyítése, valamint az állampolgárokkal való napi pozitív kapcsolat fontosságának illetve a közszolgálat funkcióinak megismerése, elsajátítása volt. A gyakorlati oktatók (mentor) mellett teljesített közterületi rendőri szolgálat során szerzett első „élmények”, tapasztalatok meghatározóak a tanulók személyiségére, a rendőri szolgálatról, munkáról, feladatokról alkotott elképzeléseire. A II. évfolyamos tanulók gyakorlatukat a rendőrség különböző szakterületein teljesítették. Ennek célja a tanintézeti képzés során szerzett nyomozási, közlekedésrendészeti, igazgatásrendészeti elméleti és gyakorlati ismeretek megerősítése, teljes körű és komplex értelmezése, áttekintése a napi rendőri tevékenység során.

A társadalom valamennyi területén végbement változások és a felgyorsult fejlődés egyre sokoldalúbb követelményeket támasztott az oktatás, a nevelés korszerűsítésével szemben. A Budapesti Rendészeti Szakközépiskola vezetői és tanári állományának szemléletében, gyakorlati tevékenységében egyre jobban körvonalazódott az a felismerés, hogy a rendkívül összetett rendőri képzés pedagógiai feladatainak megoldásához, a társadalom valamint a rendőrség objektív igényeinek megfelelő nevelő-oktató munkához korszerű pedagógiai technológia szükséges. A Budapesti Rendészeti Szakközépiskola fennállása alatt az oktatói szakcsoportok tanárai jelentős erőfeszítéseket tettek az oktatás és a nevelés módszereinek folyamatos minőségi fejlesztése érdekében. E pedagógiai munka eredményeképpen a nevelési-oktatási módszerek és a továbbfejlesztésükre irányuló törekvések eredményesek voltak. A képzési rendszer és a tanintézeti struktúra módosítását követően a nevelő-oktató munka tartalmi korszerűsítése, az ismeretanyag mennyiségi, minőségi növekedése, a képzési cél mai követelményeknek megfelelő megfogalmazása, a probléma orientált, lakosság közeli rendőrképzés növekvő igényei valamint feladati kötelező szükségletként határozta meg a módszertan átfogóbb tökéletesítését. A korszerű ismeretanyag hatékonyabb közvetítése, valamint a nevelési célok következetesebb megvalósítása érdekében számos nagy horderejű dokumentum került kidolgozásra, amelyek a nevelő-oktató munka egészének korszerűsítésében, az új koncepció megvalósításában gyökeres fordulatot hoztak. A nevelő-oktató munka megújítását szolgáló dokumentumok közvetve és közvetlenül magukba foglalták a képzés módszereinek fejlesztését is. A tanintézeti „Pedagógiai Program” és az iskolarendszeren kívüli rendőrképzés „Szakmai Programja” a képzés célja, továbbá annak tartalmi oldaláról közelít a módszerekhez, vagyis a cél és a tartalom megfogalmazásával ad útmutatásokat a módszertani tevékenységhez. Annak meghatározásával, hogy a probléma orientált, lakosság-közeli rendőrnök milyen tulajdonságokkal, képességekkel kell rendelkeznie, milyen tudásanyagot kell elsajátítania, alapvető feladatokat szab a nevelés-oktatás módszertani kultúrájának fejlesztéséhez. Az a tény, hogy a pedagógiai, módszertani munka az utóbbi években előtérbe került, megkülönböztetett figyelem összpontosult a nevelő és oktató munka tervszerűsége és szervezethez terén elért eredményekre; a tanár és a képzés folyamatában résztvevő más nevelők módszertani kulturáltságának, együttműködésének színvonalára; a tanári funkciók gyakorlásában a pedagógiai technológia fejlesztése terén elért eredményekre és a jövőbeni elvárásokra; a szakcsoportok és tanulói kollektívák sokirányú együttműködésére és az ebben rejlő további lehetőségek kiaknázására. E törekvések szellemében a módszertani tevékenység az elmúlt években sokat fejlődött és egyre inkább a szakcsoportok munkájának szerves részévé vált. Munkájuk fejlesztésének egyik fő iránya a különböző oktatási formákban alkalmazott módszertani eljárások skálájának kiszélesítése, illetve hatékonyságuk növelése volt. Az oktatási formák és módszerek fejlesztése és alkalmazása során abból indultak ki, hogy nem törvényszerű az a folyamat, amelyben az előadást egyéni tanulás, kiscsoportos foglalkozások vagy szerepjátékok követik, hanem az adott tantárgy, témakör, téma jellegétől, a hallgatónak az adott kérdéssel kapcsolatos ismereteitől függően a hagyományos és egyéb formák változatos, kombinatív alkalmazásával érhető el a legjobb hatások. Az oktatás didaktikai értelemben mind haté-

konyvabbá vált, finomodtak az előadásokon alkalmazott szemléltető és verbális ismeretközlő módszerek, megnőtt a gyakorlati foglalkozások szerepe.

Az előadás módszere sokat fejlődött, és ezáltal a nevelés-oktatás folyamatában betöltött szerepe, funkciója a korábbi évekhez viszonyítva jobban érvényesült. Mindez elősegítette a gondolkodási képességek fejlesztését; kiválotta a tanár és a tanuló kölcsönös aktivitását; feltárt egyéb hasznos összefüggéseket. Az oktatók előadásmódja révén a tanulók tájékozódhattak a témával kapcsolatos vitás kérdésekről, a legfrissebb szakirodalomról; lehetőségváltozatok felállításával fejleszthették feladatmegoldó-, kombinációs és ítélőképességüket. Az oktatók a problémák megfogalmazásával segítséget nyújtottak a tananyag további önálló feldolgozásához. *Az előadás nem elszigetelt oktatási formaként jelent meg, hanem szerves egységben a képzés más formáival, módszereivel, nevezetesen a kiscsoportos foglalkozásokkal és a szerepjátékokkal.* A tanárok által adott utasítások alapján végzett egyéni tanulás hatékonyságának növekedése következtében *sokat fejlődött a tanulók önálló ismeretszerző képessége.* A tanulók zöme — az egyéni munka eredményeként — képessé vált az előadás és a kötelező irodalom tartalmának szintetizálására, az alapvető összefüggések felismerésére, az ismeretek gyakorlati alkalmazására.

A képzés szerkezeti keretei a több évtizedes nevelő-oktató munka tapasztalatai alapján kerültek kialakításra. A tanintézeti betöltetlen státuszok száma állandósult, a megfelelő felkészültségű és tapasztalt rendőrök, oktatásügyi szakemberek pótlása folyamatosan nehézségekbe ütközött. A szakközépiskolába történő „berendelés” intézményével szemben a kollégák bizalmatlanok voltak, a rendőri szervek vezetői nem szívesen támogatták a kiválasztott rendőrök berendelését. Az iskolai nevelő-oktató munka sajnálatos módon soha nem jelentett szakmai elismerést, előrelépést és megtiszteltetést. Mindezek ellenére *a szakközépiskola oktatóinak szakmai és pedagógia felkészültsége folyamatosan fejlődött, professzionalizálódott.* A nevelési-oktatási feladatok maradéktalan és szakszerű végrehajtását a folyamatos szakmai-pedagógiai továbbképzések, továbbá a rendszeres szakmai gyakorlatok biztosították.

A Budapesti Rendészeti Szakközépiskolán folyó képzés korszerűsítésének egyik fontos feladata az *oktatás eszközeinek és bázisainak mennyiségi valamint minőségi fejlesztése*, illetve az alkalmazásukhoz szükséges adekvát módszerek kimunkálása volt. A tanintézet *audiovizuális oktatástechnikai eszközökkel, számítógépekkel való ellátottsága a kor színvonalát követve fejlődött.*

3. számú kép: Nyelvi szakkabinet

Az oktatás folyamatában azonban még ennél is fontosabb szerepet töltött be a *tananyagbázis fejlesztése*. A tanintézet kiemelt figyelmet fordított a különböző képzési formában tanulók jegyzetekkel, tansegédletekkel történő ellátására. A szakközépiskola az elmúlt években alapjaiban átdolgozott új tananyagokkal látta el tanulóit. *2000-ben megkezdődött a rendészeti szakközépiskolai egységes jegyzetek elkészítése és kiadása, amelyből a Budapesti Rendészeti Szakközépiskola tanári kollektívája nagymértékben kivette részét.* A tanintézet 2001-ben 19 központi jegyzetet írt, illetve szerkesztett, 2002-ben pedig további 16 jegyzet készült el.

Mindenképp említést érdemel, hogy *az iskolában kialakított könyvtár alkotta a magyarországi rendőr tiszthelyettes-képzés legbővebb szakirodalmi bázisát*, ami kiegészült az 1999-ben megszűnt BM Központi Könyvtár könyv-

állományával. A könyvtár elsődleges feladatát a nevelő-oktató és a tudományos kutatómunkához szükséges irodalom biztosítása, valamint a teljes személyi állomány közművelődési, irodalmi igényeinek kielégítése alkotta. A könyvtári gyűjteményt 48 900 kötet könyv, illetve 90 féle folyóirat képezte. A szakirodalom legtöbbet kölcsönzött része az oktatással összefüggő irodalom, valamint a szépirodalom volt. A kölcsönzés kisebb részét ölelte fel a tudományos kutatók igényeinek kielégítése.

A Budapesti Rendészeti Szakközépiskolán folyó képzés egészével szemben támasztott — évről-évre növekvő — társadalmi igények, szakmai elvárások kielégítése során vált a *tudományos munka* a tanintézetben folyó *nevelő-oktató tevékenység elengedhetetlen alkotóelemévé*. A tanintézet életében mind fontosabb szerepet betöltő tudományos tevékenység fejlődését és hatékonyságának mértékét nagymértékben befolyásolták a rendészeti tevékenységek tudományterületein belül jelentkező változások, amelyek egyre fokozódó követelményeket támasztottak a rendőri képzés egésze, de különösen a tananyag tudományos megalapozása, az oktatás és nevelés színvonalának állandó emelése területén. A tanintézettel szemben támasztott követelmények értelmezése, és a teljesítésükkel kapcsolatos feladatok kidolgozása során világosan kirajzolódott, hogy *a további minőségi fejlődés biztosítása érdekében összehangoltabbá és előrelátóbbá kell tenni a tudományos munkát*, ezen belül a tudományos munka tervezését, szervezését és irányítását. A kutatási témák megfogalmazásánál a kutatási tervbe való felvételük előtt jobban figyelembe kellett venni a tanintézet célkitűzéseit, hatékonyabban kellett felhasználni a tanintézet kutatói kapacitását, és végezetül tudatosabban, az eddigieknél szélesebb alapokon kellett biztosítani az oktatói szakcsoportok tudományos tevékenységének feltételeit.

A Budapesti Rendészeti Szakközépiskola Tudományos Tanácsa 2001. évi megalakulását követően aktívan részt vett a tanintézet tudományos tevékenységével kapcsolatos tervek kidolgozásában, valamint az iskolaigazgatói döntések előkészítésében. Ajánlásaival, állásfoglalásaival segítette a tanintézetnek, mint kutatási bázisnak tervszerű működését és eredményes munkáját.

Az iskolában végzett tudományos tevékenység középpontjában az egyedileg megfogalmazott, illetve a képzés során felmerülő problémák megoldására irányuló tudományos kutatómunka állt, mely:

- az egységes európai rendőri intézkedéskultúra adaptálására és továbbfejlesztésére;
- az emberi jogok rendőri intézkedések (eljárások) során történő garantálásának szabályaira;
- a rendőri intézkedéstaktika oktatási (kiképzési) módszertanának kidolgozására;
- a szakképzés mindenoldalú korszerűsítésére irányult.

A szakközépiskola Tudományos Tanácsa tevékenységével közvetlenül támogatta a nevelő-oktató munkát, a tanulók részére kiírt különböző pályázatok segítségével pedig igyekezett a fiatalokat is bevonni a tudományos kutatómunkába. Az elmúlt tíz év során a rendőrképzésben elért eredmények azt bizonyítják, hogy *hatékony és magas színvonalú nevelő-oktató munka végzésére csak azok a tanárok képesek, akik maguk is intenzív tudományos tevékenységet folytatnak*. Ismerik az új dolgok és jelenségek felismeréséhez vezető utat, jó kutatás-módszertani és adaptáló készséggel rendelkeznek. A tanintézetek oktatói állományának tudományos kapcsolatait elsősorban a kölcsönös konzultációk, a szellemi termékek (jegyzetek) cseréje, a nevelés-oktatás, illetve a kiképzés során szerzett tapasztalatok kölcsönös feldolgozása és felhasználása jelentette. A nevelő-oktató és tudományos munkával összefüggő konzultációk eredményei minden esetben igazgatói szinten, illetve az egyes intézmények oktatói és munkatársai közötti tapasztalatcsere formájában személyes konzultációkon kerültek megbeszélésre, összegzésre. Mind a meghatározott tudományos feladatok, mind a nevelő-oktató munka hatékonyságának növelése érdekében végzett tudományos munka a rendőrképzés korszerűsítését, minőségi hatékonyságának növelését szolgálta.

A Budapesti Rendészeti Szakközépiskolában elvégzett tudományos munka eredményeit a nemzetközi konferenciák és speciális felkészítések jellemzik legjobban:

- 1997. április 24–25. között „Értékek és erkölcsök a rendőri munkában és a rendőroktatásban” címmel nemzetközi konferencia került megrendezésre, amerikai, cseh, német és magyar tudósok, rendőrségi szakemberek továbbá a szakközépiskolák tanárainak részvételével. A konferencia megvitatta a különbö-

ző rendőrségi etikai kódexeket, javaslatokat, elvárásokat, új oktatási módszereket ajánlott. A konferencián elhangzottakra alapozva került kidolgozásra a szakközépiskolák etikai tananyagának programja, tartalma;

- 1997. június 24-én az ORFK Közbiztonsági Főigazgatóság és a COLPI támogatásával nemzetközi konferenciát szervezett „Közösségi rendőrség — valóság vagy utópia?” címmel. A rendezvényen a hazai rendőri vezetők és szakközépiskolák tanárai, civil szakértők mellett neves amerikai, német rendőrségi szakemberek fejtették ki a témával kapcsolatos tapasztalataikat, véleményüket. A konferenciára a szakközépiskola a témával kapcsolatban kétkötetes szöveggyűjteményt jelentetett meg a következő mottóval: „... tradicionálisan a rendőrség elrettentett, letartóztatott, eltiltott és figyelmeztetett, és mindezt szinte mindig nyilvános helyen tette. Most tanácsot ad, békét közvetít, előadást tart, szervez, részt vesz, együttműködik, kommunikál, megkeres és ösztönöz, köz- és magánterületen egyaránt...”;
- 1999. április 12. – december 27. között került sor a „Hazai EU kapcsolattartók” (szakértők) összesen 288 fő rendőr és határőr tiszt felkészítésére, és vizsgáztatására. A felkészítést megelőzően a szakközépiskola széles körű kutatómunkával, és elismert szakértők bevonásával olyan oktatási anyagot állított össze, mely nemcsak a felkészítésben résztvevők eredményes vizsgáját segítette elő, hanem lehetővé tette a multiplikátorként is működő kapcsolattartók részére az EU-val kapcsolatos ismeretanyagok feldolgozását, szakszerű továbbadását a rendőrség illetve a határőrség tisztjei, tiszthelyettesei számára;
- a szakközépiskola részt vett az Európa Tanács által kezdeményezett „Rendőrség és az emberi jogok 1997–2000” projektben, melyhez Magyarország is csatlakozott. A Belügyminisztériumban megalakult Magyar Nemzeti Munkacsoport koordinálásával a szakközépiskolában kidolgozásra, a képzésben bevezetésre került az emberi jogok széleskörű és komplex oktatása. A szakközépiskola 1999-ben nemzetközi workshop keretében dolgozta ki a képzés alapelveit, módszereit, az ehhez szükséges szemléltető anyagokat, a szakközépiskolai jegyzetet, munkafüzeteket. A téma azért volt rendkívül jelentős és kellően összetett, mert az emberi jogok védelmét valamint tiszteletben tartását, a rendőrrel szembeni erkölcsi követelményeket csak akkor lehet elvárni, megkövetelni az egyes rendőröktől, ha azokkal a teljes testület (szervezet), és a rendőrség teljes állománya azonosul,
- az IPA Magyar Szekció elnökségével, az IPA Ginborn Információs és Kiképző Központjában (Németország) „Emberi jogok és a rendőrség” – az európai jogharmonizáció helyzete és perspektívái” címmel az iskola oktatói német-magyar nyelven 2000. május 21-26. között nagysikerű szemináriumot vezettek le. A nemzetközi szeminárium megerősítette az elképzeléseket az oktatási módszerek helyességét illetően.

Az 1990-es évektől nyilvánvaló volt, hogy fejlett demokrácia és modern, európai rendőrség nem képzelhető el a rendőrképzés jelentős fejlesztése, modernizációja nélkül. A megkezdett képzési reformokban a rendőrség és a rendőrképző intézetek olyan szakmai valamint pedagógiai célokat követtek, amelyek a korábbinál demokratikusabbá, hatékonyabbá, továbbá az európai rendőrképzési rendszerekhez hasonlóbbá igyekeztek tenni a magyar rendőrképzést. Vélemények, érvek és ellenérvek ütköztek–ütköznek napjainkban is a minőség forradalmának szükségességéről. Az eredményesség, a színvonal, a hatékonyság, az oktatás, a szakképzés és azon belül a pedagógus megváltozott szerepe, az iskola illetve a rendőrség, valamint a társadalom kapcsolatának változásai ma is szakmai viták témáját képezik. Egy rendőrképző és továbbképző intézet, mint szervezet azáltal valósítja meg önmagát, hogy mit nyújt a rendőrség, tágabb értelemben a társadalom, az egyes polgár számára. Ennek az intézetnek stabilnak s egyidejűleg rugalmasnak kell lennie.

A budapesti iskola 2000 őszén kezdte meg az ISO-szabvány alapján történő minőségbiztosításra történő felkészülést, majd a minőségirányítási rendszer bevezetését. Az iskola törzsállománya áldozatos munkájának köszönhetően kidolgoztuk az MSZ. EN. ISO 9001:2001 szabványra épülő, rendkívül szigorú követelményeket támasztó „Minőségirányítási Kézikönyvet”, a szakközépiskola minőségirányítási rendszerét, ami komoly követelményeket támasztott mind az iskola vezetőivel, mind a nevelőtestülettel és a szakközépiskola valamennyi dolgozójával szemben. 2002. április 28–29-én külső, független tanúsító cég által került sor a szakközépiskola és a minőségirá-

nyitási rendszer átvizsgálására, a minősítő auditálásra. A szakközépiskola MSZ. EN. ISO 9001:2001 szabvány szerinti eredményes tanúsítását bizonyító dokumentumokat ünnepélyes keretek között, 2002. június 26-án adták át.

A minőségirányítási rendszer bevezetésének célja volt, hogy:

- az iskola működésében, oktatási és oktatást támogató folyamataiban résztvevő munkatársaiban tudatosuljanak a minőséggel, a minőségi, kifogástalan munkavégzéssel kapcsolatos elvárások, követelmények;
- javuljon a munkafolyamatok szervezettsége, hatékonysága és eredményessége;
- javuljon az iskola versenyképessége, elismertsége;
- erősödjön a rendőrség társadalmi támogatottsága, a jogszerűség, a szakszerűség és az eredményesség;
- a hibák, problémák megelőzésével csökkenjenek a képzési költségek, a hibás vagy rossz rendőri intézkedések, az állampolgári panaszok;
- a minőségirányítási rendszer folyamatos fejlesztése biztosítsa az iskola iránti társadalmi és szakmai bizalmat, a rendőrség szakmai megaláztatását.

A tanintézmény igazgatása során az iskola vezetőjével együttműködve az *érdekképviseleti szervek, tanácsadó- és munkabizottságok*, a minőségbiztosítást végzők segítették a nevelő-oktató munka eredményes végrehajtását, a szakközépiskola működésére vonatkozó jogszabályok érvényesítését. Ezek az érdekképviseleti szervek és bizottságok átfogó módon, a szükséges előrelátással foglalkoztak a tanintézet életét érintő kérdésekkel, problémákkal. Kezdeményezően és útmutatón gyakoroltak pozitív befolyást a képzés és nevelés hosszabb távra vonatkozó elgondolásainak kialakítására valamint megvalósítására. Munkájuk folyamatában sok problémával, nehézséggel kellett megküzdeniük, a szemléletformálástól kezdve a korszerű képzési elvek elfogadtatásán keresztül azoknak a nevelő-oktató munkában való meghonosításáig.

Miután a rendészeti szakközépiskola a magyar közoktatás szerves részét képezte meg kellett felelnie bizonyos, kötelező érvényű előírásoknak. E szerint a szakközépiskolában a tanulók által választott érdekképviseleti testület, *Diákönkormányzat* működött, amely részt vett a képzésben résztvevők tanulását elősegítő, illetve a szabadidős sport- és kulturális programok megszervezésében és lebonyolításában. A tanév meghatározott időszakaiban részt vett olyan közösségi összejöveteleken, amelyek az osztályközösségek, illetve tanár-diák kapcsolat építését szolgálták.

A tanintézet osztályfőnöki feladatokkal megbízott tanárainak munkaközössége támogatta az iskolaigazgatót a nevelési kérdésekben, az *Osztályfőnöki Munkaközösség* szervezetében. Az Osztályfőnöki Munkaközösség irányította az osztályfőnöki feladatok szakszerű végzését, az iskolai nevelés célkitűzéseinek egységes megvalósítását, az oktató-nevelő munkában a tanulók magatartásával, tevékenységével kapcsolatban felmerült problémák közvetítését, a nevelőmunka elsődlegességének biztosítását.

Az iskola *Oktatói Tanácsa* a nevelőtestület választott szerveként a nevelőtestület hatáskörébe, döntési, jóváhagyási, elfogadási jogkörébe tartozó témákat előkészítette, a nevelőtestület megbízásából ellenjegyzést gyakorolt. Az iskolaigazgató jogi, szakmai, szakképzési, megelőzési-nevelési és társadalmi kapcsolatok valamint módszertani tanácsadó feladatait a *Tanácsadó Testület* látta el. Működése során a képzés korszerűsítésével, új módszerek bevezetésével, a tanulók mentálhigiéniai, pszichológiai, orvosi és jogi tanácsadásával, továbbá a tanintézet társadalmi kapcsolatainak bővítésével, az iskola imázsának formálásával foglalkozott.

A *Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete* valamint a *Független Rendőr Szakszervezet* egyaránt fontos szerepet töltött be az iskolában dolgozó hivatásos és közalkalmazotti állomány érdekvédelmének ellátásában. A szakszervezet minden rendelkezésre álló eszközt felhasznált a tanintézet törekvéseinek megvalósításáért, illetve a szakszervezeti tagok érdekeinek érvényesítéséért. Sokrétű és hatékony tevékenységet fejtett ki a dolgozók munka- és szociális körülményeinek folyamatos javításában, a jó munkahelyi közérzet kialakításában és fenntartásában.

Mindezen idő alatt folyamatos változások mentek végbe a Belügyminisztérium és a Rendőrség valamint a Határőrség szervezetén belül. Szervezeti egységeket vontak össze, a pénzeszközök felhasználási lehetőségei egyre szűkösebbé váltak, az állomány létszáma stabilizálódott,⁵ ezzel párhuzamosan a meglévő üres státuszokat nem engedték feltölteni. A Rendőrség és a Határőrség szakemberigénye csökkent. A *Belügyminisztérium vezetése a 2003-as évben* a feladatok racionalizálás érdekében végzett létszámleépítés során *megszüntette a Soproni Rendészeti Szakközépiskolát. Ezt követte a Csupaki* (visszakerül a Rendőrség gazdálkodásába) *és Budapesti Rendészeti Szakközépiskola 2004. évi felszámolása*, amelyet számos, a tanintézeteken kívüli körülmény befolyásolt. A megelőző időszakot a kormányzat részéről 2003-ban megkezdett, a Belügyminisztériumot és annak háttérintézményeit továbbá a rendvédelmi szervezet érintő szervezet átalakítási folyamatok, és az ehhez kapcsolódó létszámcsökkentés jellemezte. Ehhez társult a rendvédelmi szervek szakemberigényének folyamatos csökkenése (csökkentése), ami szükségszerűen felvetette a kérdést: szükség van-e valamennyi rendőr tiszthelyettes-képzést folytató iskolára? A harmadik fő összetevő az egyre szűkösebb anyagi erőforrások miatt kialakult takarékosági intézkedések hatásaiban keresendő. Mindezek együttesen odáig vezettek, hogy a belügyi vezetésnek fel kellett vállalnia a tanintézeti struktúra szűkítését. A meglévő hat rendészeti oktatást végző oktatási intézmény közül, hosszas mérlegelés után a csopaki és budapesti tanintézetekre esett a választás. A budapesti iskola több mint 45 évig végezte a rendőr-tiszthelyettesek felkészítését, több hasonló tanintézet létrehozásához járult hozzá, alapvetően befolyásolta a tiszthelyettes-képzés szakmaiságának kialakítását, élen járt a képzésfejlesztésben. A *budapesti tanintézet megszüntetésére 2004. augusztus 31-ei hatállyal került sor, amit az A-1099/1/2004 számú megszüntető okiratában rendelt el a belügyminiszter.*

Az iskola megszüntetésének oka az Államháztartási Törvény 90 § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott más szervezethez történő hatékonyabb feladatellátás megvalósítása volt. Ez alapján igazolódni látszanak az előbbieken leírt összefüggések, amelyek új helyzetet teremtettek a továbbműködő szakközépiskolák számára is. A budapesti iskola alapfeladatait megszünését követően az Adyligeti Rendészeti Szakközépiskola vette át, a szervezeti működéséhez kapcsolódó okmányok megőrzéséről a jogutódként megjelölt BM Oktatási Főigazgatóság gondoskodott.

A megszünés a folyamatban lévő képzéseket és az azokat látogató tanulói állományt érintette leginkább, a megkezdett tanulmányok folytatására megoldást kellett kidolgozni. Az alapképzésben résztvevő első éves 116 fő további tanulmányait az általuk választott rendészeti szakközépiskolában, vagy a központi Adyligeti Rendészeti Szakközépiskolában folytathatta. A korábban indított, keresztévfolyamos képzésben tanuló 38 másodéves diák ugyancsak az előbb említett választási lehetőséggel élhetett, és szakmai vizsgáját 2005 januárjában már az új tanintézményben teljesítette. A 2003 novemberében indított iskolarendszeren kívüli oktatásban érintettek (75 fő) a tanintézeti képzés második időszakát még a Budapesti Rendészeti Szakközépiskolában teljesítették, a szakmai gyakorlat végeztével azonban már egy társiskolába vonultak be.

EGY LEHETSÉGES JÖVŐKÉP?

Eddigi tapasztalatainkat, eredményeinket felhasználva képzésmodernizációs terveinket elsősorban a teljes oktatási struktúra újragondolásával kell megalapoznunk. Mivel a jelenleg tapasztalt fluktuációs ráta nem haladja meg az egyébként normálisnak tekinthető 4-5%-ot, a Rendőrség létszámgazdálkodása hosszabb távra kiegyensúlyozottnak prognosztizálható. Ezt erősíti a meglévő állomány alacsony életkora is, melynek következtében az elvándorlás tovább csökkent, és beállt az elfogadható szintre. Az említettek alapján belátható, hogy kisebb kapacitású, többlépcsős, szakma-specifikus ismereteket közvetítő oktatási rendszerre lesz szükség. Az oktatás átalakítás egy lehetséges útja lehet a meglévő rendészeti szakközépiskolák ismeretanyaga munkaköröknek megfelelő súlyozása. A rendvédelmi munkában mind a mai napig vannak olyan munkakörök, amelyek elsajátításához nem szükséges a két év időtartam. A *Bolognai folyamat* kínálta lehetőséggel élve meg kell teremteni a rendészeti szakközép-

⁵ A BM Oktatási Főigazgatóság részére 1998-ban meghatározott alapfeladat — miszerint a rendvédelmi szervek létszámhiányát meg kell szüntetni — 2003. július 1-jével teljesült.

iskolai képzés és a Rendőrtiszti Főiskolán folyó felsőfokú alapképzés (BSc) tartalmi és szerkezeti egymásra épültségének megvalósulását. Ennek alapfeltétele, hogy a jelenlegi rendészeti szakközépiskolai képzés két éves *akkreditált felsőfokú szakképzéssé*⁶ alakuljon át. Oktatási rendszerünk teljes átjárhatósága érdekében a „nyílt és zárt pályás” bejutási lehetőséget egyaránt biztosítani kell. Az eddig széttagolt rendvédelmi oktatás egy összefüggő folyamattá kell, hogy váljon, csak így őrizheti meg létjogosultságát az oktatási piacon. „A felmérések szerint a rendészeti szakközépiskolát végzettek több mint 50%-a akar továbbtanulni, ha nem sikerül, elhagyja a testületet.”⁷ A főiskolán rövid időn belül el kell kezdeni a mesterképzést (MSc), amely az előzőek kielégítésére tökéletesen alkalmas. A mesterképzés beindítása azt is lehetővé teszi, hogy a felsőfokú képzés csúcsát jelentő doktori (PhD, DLA) felkészítés is meghonosodjon.

A kétéves tiszthelyettes-képzést felváltó felsőfokú szakképzést moduláris elemekből célszerű felépíteni. Indokolt ez azért is, mert így az egyes munkakörökhöz társítható ismeretcsoportok jól elkülöníthetőek, célcsoportok szerint rendezhetőek. A moduláris elemekből építkező oktatási struktúra lehetővé teszi, hogy a felnőttképzés résztvevői — szándékaik és lehetőségeik függvényében, valamint munkáltatójuk akaratának megfelelően — a meghatározott modul(ok) teljesítése után időszakosan kiléphessenek az oktatás folyamatából, majd rövidebb, hosszabb idejű munkavégzést követően, pl. karrierépítésük céljából oda ismét visszatérhessenek. A régi gyakorlattal szemben a moduláris, egymásra épülő képzési struktúra alkalmas a szervezeti érdekek rugalmasabb kiszolgálására.

A képzési rendszer átalakításán túlmenően vannak olyan külső tényezők, melyeket nem lehet figyelmen kívül hagyni. Ezek között kell említenünk a külső környezet folyamatos változását, nem csak társadalmi értelemben, hanem oktatáspolitikai értelemben is. Az oktatás egészének továbbra is szerves részét kell képeznie a közoktatási rendszernek, egyúttal biztosítani kell a rendőrszakmai igényeket, mindemellett szolgáltató jellegét fenn kell tartania az érdeklődők felé. A sorkatonaság megszűnése miatt fellépett információhiányt valamilyen formában továbbra is pótolni kell, ennek megoldása a felsőfokú alapképzés feladatát képezi. Az 1993-as évektől fokozatosan előtérbe került és teljeseedett ki a nemek egyenjogúságának biztosítása. A jelenleg működő képzési formák alkalmasak arra, hogy a jövőben is biztosítsák ezen alapjog szabályszerű érvényre juttatását. A minőségi képzés elvárásának az elmúlt években eleget tettünk, ezt a jövőben sem szabad figyelmen kívül hagyni, és a belső minőségi ellenőrzés mellett egy folyamatos külső revízió alatt kell működtetnünk az oktatást. A társadalmi környezetet boncolgatva mindenképp számba kell vennünk a Magyarországon élő roma populáció gyarodását⁸, és az ezzel járó oktatási feladatokat. A kutatók 2008–2009-re a tanköteles korú gyerekek körében 15 százalékos arányúra prognosztizálják a roma fiatalok arányát. Összlétszámuk is kb. évi 10 ezerrel növekszik. Mi következik ebből? A rendvédelmi képzés bemeneti oldalán a meglévő feltételrendszert úgy kell átalakítani, hogy a roma fiatalok számára a képzésben történő részvételre nagyobb lehetőség kínálkozzék. Egyúttal biztosítani kell a rendvédelmi szervekhez történő nagyobb arányú bejutásukat, és a továbbtanulás lehetőségét. Miért fontos ez? A populáció szerkezetének átalakulásával — nagyobb roma népesség — megváltozik a bűnözés szerkezete is. A roma bűnelkövetések felderítésére a rendvédelmi szerveken belül létre kell hozni a konfliktusok kezelésére hivatott személyzetet. Végezetül még egy fontos felvetés. Az egységes kimeneti szint biztosítása a képzés befejezésével. Ez nem kizárólag a testület által elvárt szakmai színvonal teljesítését jelenti, hanem oktatási rendszerünk helyét és szerepét is meghatározza a közoktatási illetve felsőoktatási rendszerben. Napjainkban azonban nem elegendő kizárólag erre törekednünk. Egy uniós tagország rendőrének már a nemzetközi elvárásoknak megfelelően kell végeznie munkáját. Az oktatásnak figyelemmel kell lennie az európai uniós és főként az Europol együttműködésből fakadó feladatok teljesítésére, az ennek érdekében megszerzett ismeretek egységesítésére. Jelenleg nemzetközi szinten a CEPOL⁹ tölti be ezt a szerepet, amelynek feladata a szakmai kimeneti tényezők (outputok) egységesítése.

El kell fogadnunk, hogy az elmúlt éveket meghatározó „iskolapadból iskolapadba” elv már nem működik. Az állomány fiatal szakemberekkel történő feltöltése megtörtént, egy személyügyileg kontrollált, gazdálkodását szigorú

⁶ A főiskola felügyelete alatt középfokú oktatási intézmény által végzett képzés. A képzési forma a felsőoktatási rendszerhez tartozik, de nem ad felsőfokú végzettséget.

⁷ Várfalvi Dénes: Főiskolát végzett járőrök? -In. Belügyi Szemle, 2001/10. 45. oldal.

⁸ A roma populáció létszámát a kutatók 1971-ben 270 ezer és 370 ezer közöttire, 1993-ban 420 és 520 ezer közöttire tették. 2003-ban pedig mintegy 520 és 650 ezer romával számoltak.

⁹ College Européen de POLice; European Police College, magyarul: Európai Rendőrákadémia.

ellenőrzés alatt működtető Rendőrség alakul ki. Mindezt új képzési filozófiára van szükség, melynek megalkotásához reményeim szerint az előzőekben leírtak hozzájárulnak majd.

SZEMÉLYES UTÓIRAT

Amennyiben kellő alaposággal végigkövették a tiszthelyettes-képzés fejlődésének állomásait, az oktatás korszerűsítés egyes fázisait valamint a hozzá kapcsolódó mindenkori társadalmi és politikai környezetet is megismerték, úgy gondolom belátható, hogy nem csekély tervező-, szervezőmunka kell egy korszerű tanintézmény felépítéséhez. Jómagam a budapesti tanintézet folyamatos fejlődését végigkövetve, majd annak fejlesztésébe bekapcsolódva kijelenthetem, hogy egy — a kor követelményeinek minden tekintetben megfelelő — képzési rendszer kiépítése, megvalósítása bonyolult és szerteágazó feladat. A Budapesti Rendészeti Szakközépiskola több évtizedes fejlődése során eleget tett mindennek, és Közép-Európában nemzetközi szinten elismert rendészeti oktatási intézménnyé nőtte ki magát. Mindez azonban nem valósulhatott volna meg az oktatást végző tanárok önzetlen, rendőrszakmai munkája nélkül. Rendőrök, pedagógusok (nevelőtanárok) több generációjának elkötelezett oktatáskorszerűsítő tevékenysége szükségeltetett a sikerek eléréséhez. Úgy gondolom, a budapesti tanintézet életútja egy feltétlen tanulságot mindenképp magában hordoz az utókor számára. Jellemzően azt, hogy egy, a rendőrség múltjához tartozó és annak jövőjét befolyásoló, több évtized alatt felépített, a magyar közoktatási rendszer részét képező, korszerű szakma-specifikus ismereteket közvetítő oktatási intézmény felszámolása közvetlenül befolyásolja a rendőri állomány felkészültségét, a rendőrszakma mindenkori megítélését. Egy rendvédelmi tanintézmény elsődleges megítélését nem gazdasági mutatók és aktuálpolitikai direktívák kell, hogy meghatározzák. Az ott dolgozó pedagógusok értékteremtő képessége, illetve az általuk elért oktatási eredmények tükrözik az intézmény jelentőségét, szakmai súlyát. Az írásomban felidézett eredményekre visszagondolva a Budapesti Rendészeti Szakközépiskola mindenképp követendő példát állíthat az eljövendő képzések számára.

Kulcsszavak: tiszthelyettes-képzés, rendőr tanosztályok, rendőr szakközépiskola, rendészeti szakközépiskola, felnőttoktatás, tanterv, tanmenet, pedagógiai program,

Keywords: sergeant-training, police technical college, evening classes, curriculum, syllabus, pedagogic program

FELHASZNÁLT IRODALOM

534.685/1946. IV/1. számú BM rendelet

192.025/1947. IV/1. számú BM rendelet

257.210/1947. számú BM rendelet

1955. évi 22. számú Törvényerejű rendelet

10/1957 számú BM Országos Rendőr-főkapitányi utasítás

5/1976. (II. 12.) számú belügyminiszteri utasítás a rendőrképzés fejlesztéséről, BM Alapfokú Rendőriskola kiképzési feladatainak módosításáról és a BM rendőrképző iskolák létesítéséről

2/1976. (II. 12.) számú belügyminiszter-helyettesi intézkedés a rendőrképzés fejlesztéséről, a BM Alapfokú Rendőriskola kiképzési feladatainak módosításáról és a BM rendőrképző iskolák létesítéséről szóló 5. számú miniszteri utasítás végrehajtására

18/1980. számú belügyminiszteri parancs a „Tanulmányi Munka Szabályzat”

29/1986. számú belügyminiszteri parancs a hivatásos állomány oktatásának korszerűsítéséről

11/1986. számú belügyminiszter-helyettesi intézkedés

11/1992. ORFK vezetői utasítás

804/1993. számú ORFK vezetői Alapító Okirat

27/1996. számú ORFK vezetői utasítás az egységes „Központi Tanterv” módosítására

9/1997. (II. 17.) BM rendelet

11/1997. (II. 17.) BM rendelet

38/1997. (VI. 27.) BM rendelet

30/1999. (VIII. 24.) BM-OM együttes rendelet

A képzést szabályozó „Központi Program”-ok és a helyi „Pedagógiai Program-ok” 1992-2003.

BARTA Sándor: *Harminc éves a rendőrképzés 1947-1977.* -Bp.: BM Tanulmányi és Propaganda Csoportfőnökség, 1977.

SZILVÁSI Ferenc: *Rendőrlaktanya a Mosonyiban 1886-1986.* -Bp.: BM Könyvkiadó, 1986.

VÁRFALVI Dénes: *Főiskolát végzett járőrök?* -In. Belügyi Szemle, 2001/10.